

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 30.05.2022

Vår ref.: 22/01989
Deres ref.:

Saksbehandler: Kyrre Matias Goksøy

OsloMets skriftlige innspill til Opptaksutvalget

OsloMet takker for invitasjonen, mottatt 22. mars 2022, til å sende innspill til Opptaksutvalget. Vi støtter arbeidet med å foreta en helhetlig gjennomgang av regelverket for opptak til høyere utdanning. Våre innspill sammenfatter synspunkter innhentet fra fakultetene og fra Seksjon for opptak og vurdering.

Kvalifisering

OsloMet mener opptakssystemet til høyere utdanning må bidra til livslang læring. Befolkningen bør ha muligheter til å endre retning i karriere og å søke ny kompetanse, og opptakssystemet bør derfor ikke ha unødvendige barrierer. På den andre siden er det viktig at studenter har den kompetansen som faktisk er nødvendig for å gjennomføre studier. Ettersom generell studiekompetanse kan oppnås på flere forskjellige grunnlag, kan det tenkes at noen av disse veiene til generell studiekompetanse på en bedre måte enn andre sikrer at studentene har den nødvendige kompetansen for å studere.

OsloMet er enige i at vitnemål for fullført videregående skole bør være grunnlaget for opptak for de fleste som skal inn i høyere utdanning. OsloMet stiller seg også positive til at det ses nærmere på muligheten til å innføre en standardisert kvalifiserende prøve. Den kan være et alternativ for de som ikke fullførte videregående skole, og kan erstatte flere av dagens opptaksgrunnlag som 23/5-regelen og fagskole, og potensielt også realkompetanse. Prøven må teste grunnleggende forutsetninger som er nødvendig for å gjennomføre studier. Det bør vurderes om prøven bør ha en nedre aldersgrense, slik som for dagens 23/5-regel og realkompetansevurdering.

OsloMet ser for seg at vi kan beholde dagens ordning med spesielle opptakskrav, da det er krevende for universiteter og høyskoler å tilby undervisning på videregående skole nivå. Det er også ønskelig å beholde muligheten for å ha opptaksprøver til enkelte studier.

Rangering

Søkere bør i utgangspunktet rangeres ut ifra forutsetningene de har for å gjennomføre høyere utdanning. I dette perspektivet fremstår en del av de poengene som gis i dag, f.eks. poeng for alder, militærtjeneste og folkehøgskole, som lite formålstjenlige.

Postadresse
PB 4. St. Olavs plass, 0130 OSLO

Telefon
67 23 50 00

Divisjon for utdanning og bibliotek, Avdeling for
utdanning, Seksjon for analyse og kvalitetsutvikling

Besøksadresse
Pilestredet 46

OsloMet mener det kan være hensiktsmessig å tenke nytt rundt kvoter, og å se til f.eks. Danmark. Man kan se for seg én kvote hvor søkere konkurrerer på grunnlag av sitt opprinnelige vitnemål fra videregående skole, uten mulighet til å forbedre resultatene gjennom å ta fag på nytt. Søkere med andre opptaksgrunnlag kan konkurrere i en annen kvote. Hvis det innføres en kvalifiserende prøve kan søkere med dette opptaksgrunnlaget konkurrere i egen kvote. Det fremstår mer rettferdig at søkere med samme type opptaksgrunnlag konkurrerer mot hverandre.

OsloMet mener det er fornuftig å adressere den økende bruken av privatisteksamener for å forbedre karakterer fra videregående skole. Dette gjelder både søkere til prestisjetunge studier med svært høye poenggrenser, men også søkere til alle andre studier med poenggrenser. Det vil alltid være små marginer mellom søkere som havner akkurat over og akkurat under poenggrensen. OsloMet mener at ordinære rangeringsregler bør gjelde for alle studier, og ser ingen hensikt med å innføre opptaksprøver eller andre vurderingsformer spesielt for studier med høye poenggrenser. OsloMet mener at kvoter, i kombinasjon med en kvalifiserende prøve, kan redusere problematikken rundt bruk av privatisteksamener. Det forutsetter at den kvalifiserende prøven er tilgjengelig for alle, også de som har generell studiekompetanse fra før. Dette kan være muligheten som gis for å forbedre sitt rangeringsgrunnlag. Det kan også vurderes om det skal være en begrensning på antall ganger man kan ta prøven. OsloMet mener også at man kan vurdere å gå bort fra ordningen med førstegangsvitnemål, og la alle med fullført videregående skole konkurrere i kvoten for vitnemål.

Organisering

Det er hensiktsmessig at opptakskravene er mest mulig forutsigbare for søkerne. Det innebærer et nasjonalt felles opptaksregelverk, og at like studier har like opptakskrav. Studier med nasjonale rammeplaner bør ha like opptakskrav fastsatt på nasjonalt nivå. Dette gjør det enklere for søkere å orientere seg i regelverket, og letter både informasjonsarbeidet og saksbehandlingen. Dette er ikke til hinder for enkelte lokale tilpasninger, slik det også er mulig i dag. OsloMet mener at et felles opptaksregelverk er et grunnelement i det samordnede opptaket.

Med hilsen

Håkon Solberg
utdanningsdirektør

Jannicke Eriksen
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi til

Kunnskapsdepartementet